

Vård och omsorg

PUNKTPREVALENSMÄTNINGAR AV FÖLJSAMHET TILL BASALA HYGIENRUTINER OCH KLÄDREGLER (PPM-BHK)

Bakgrund

Den nationella mätningen av följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler vid patientnära arbete är avsedd som ett stöd för landstingen/regionerna och kommunerna i arbetet med att uppnå hög följsamhet. En ökad följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler bidrar till en minskning av vårdrelaterade infektioner.

Punktprevalensmätningen baseras på ”Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg” (SOSFS 2015:10). Mätningen erbjuds samtliga verksamheter inom hälso- och sjukvård samt vård och omsorg i så väl landsting/regioner som kommuner.

Metod för mätning

Observationsstudien sker under en i förväg angiven tidsperiod. Metoden grundar sig enbart på observationsstudier och inkluderar inte mätningar utförda enligt självskattningsmetoden. Observationerna ska utföras vid patientnära arbete exempelvis omvårdnad, undersökning och behandling.

En eller flera personer som är utsedda av ledningen genomför iakttagelser. De olika yrkeskategorier som är representerade på avdelningen/enheten bör ingå i observationsstudien som rekommenderas grunda sig på 10 observationer per avdelning/enhet och observationstillfälle. Varje person observeras med avseende på både basala hygienrutiner och klädregler. Personalen skall informeras i förväg om att observationsstudien kommer att genomföras men inte när den ska ske.

Vad mäts

Uppföljningen delas upp inom områdena basala hygienrutiner respektive klädregler.

Korrekt handläggning av basala hygienrutiner innebär att:

- **Desinfektion av händerna** med handdesinfektionsmedel skall utföras direkt före och direkt efter patientnära arbete (vid undersökning, vård och behandling) samt före och efter användning av handskar.
- **Handskar** ska användas vid kontakt med eller risk för kontakt med kroppsvätskor. Handskar byts mellan arbete med olika patienter samt mellan olika arbetsmoment hos samma patient. Ej relevant räknas som korrekt i redovisningen.
- **Engångsförkläde** av plast eller patientbunden skyddsrock ska användas: om det finns en risk för att arbetskläderna kommer i kontakt med kroppsvätskor eller annat biologiskt material. Ej relevant räknas som korrekt i redovisningen.

Korrekt handläggning av klädregler innebär att:

- **Arbetskläderna** ska ha korta ärmar och bytas dagligen samt då de blivit våta eller synligt förorenade. Korrekt arbetsklädsel fastställs av arbetsgivaren.
- Händer och underarmar ska vara **fria från ringar, klockor, armband, bandage** och stödskenor för att kunna genomföra en adekvat handhygien.
- **Naglar korta och fria från nagellack** och konstgjort material för att kunna genomföra en adekvat handhygien. Korta naglar menas att naglarna inte syns från handflatan. Fri från nagellack inkluderar ofärgat nagellack.
- **Hår** ska vara kort eller uppsatt om det är längre än axellångt eller riskerar att hänga ner.

Yrkesgrupper

Arbetsterapeut	Tandhygienist
Biomedicinsk analytiker	Tandläkare
Läkare	Tandsköterska
Sjukgymnast	Undersköterska/barnsköterska
Sjuksköterska/barnmorska	Vårdbiträde
Skötare	Övriga
Studerande	

Verksamhetsområden

Avancerad hemsjukvård	Mottagning/dagvård
Basal (allmän) hemsjukvård	Operationsavdelning/uppvaket
Demensboende	Rättspsykiatrisk slutenvårdsavdelning
Hospice/Palliativ slutenvårdsenhet	Slutenvårdsavdelning
Korttidsboende	Särskilt boende/Äldreboende
LSS	Övrigt

Beskrivning av vissa indikatorer***Andel med korrekt i samtliga steg***

Antalet som har korrekt i samtliga steg delat på antalet observerade. Ej relevant vid handskar och förkläde räknas som korrekt.

Andel med korrekt användning av handskar

Om användning av handskar inte är aktuellt vid observationen räknas det som korrekt användning i sammanställningen.

Andel med korrekt användning av engångsförkläde

Om användning av engångsförkläde inte är aktuellt vid observationen räknas det som korrekt användning i sammanställningen.

Att tänka på vid tolkning

Metoden utgår ifrån observationer som i centrala delar baseras på bedömningar, vilket kan påverka resultatet. Metoden är också känsligt för tillfälliga händelser på enheten och säsongsvariationer.